

Příloha č. 1: Zpráva o výsledcích daňové kontroly

Kontrolní činnost za rok 2011 je významně poznamenána přechodem na novou procesní normu - daňový řád. První polovina roku byla věnována též řešení a vyjasňování procesních postupů a jejich aplikace do praxe. I přes důslednou přípravu na nové procesní principy a postupy bylo velice složité provádět úkony s takovou samozřejmostí, jako za platnosti zákona o správě daní.

V roce 2011 bylo oproti roku 2010 zaznamenáno snížení počtu daňových kontrol o **22.349**, což je způsobeno zvyšující se náročností daňových kontrol. Rovněž v případě doměrků z daňových kontrol došlo k poklesu oproti roku 2010, a to o částku **1.526.532.397,- Kč**. Na pokles celkové výše doměřené daně za rok 2011 má velký vliv postup správce daně, kdy při zjištěných nedostatcích v rámci daňové kontroly jedné daně a jednoho zdaňovacího období, které měly dopad i na další zdaňovací období, případně na jinou daň, se daňová kontrola nerozšířila, popř. nezahájila, ale daňový subjekt byl vyzván k podání dodatečných daňových přiznání.

Další skutečností negativně ovlivňující výsledky kontrolní činnosti je bezesporu nezbytná aplikace v čase se měnícího právního názoru na základě judikátů. Také neustále se zvyšující náročnost důkazního řízení a úkonů s ním spojených negativně ovlivňuje kontrolní činnost. Ukončování daňových kontrol je stále obtížnější, protože ze strany daňových subjektů nebo jejich zástupců je stále častěji využívána taktika prodlužování do doby uplynutí prekluzivní lhůty (stížnosti, žádosti o prodloužení lhůty, změny statutárních orgánů daňových subjektů nebo jejich zástupců v průběhu kontroly, návrhy svědků místo dokazování, neomluvená nepřítomnost na jednání, případně v den jednání doručená omluva pro dlouhodobou nemoc).

Běžným postupem využívaným správcem daně při daňových kontrolách je aplikace metod e-Audit, kdy pracovníci kontrolních oddělení stále častěji využívají analytický software IDEA. Tento způsob přináší zvýšení produktivity daňových kontrol a značné snížení délky trvání samotné kontrolní činnosti.

V současné době jsou největší doměrky u daňových subjektů z neprokázaných, ale do daňově účinných nákladů zúčtovaných služeb, z fiktivních plnění od nekontaktních nebo neexistujících firem, dále z pochybení v účetních postupech s dopadem do daňové povinnosti. Důkazní řízení je v tomto směru velmi náročné jak na čas, tak na způsob jeho vedení, neboť je postaveno na dožádáních, ať už tuzemských či mezinárodních, místních šetřeních, výzvách k poskytnutí údajů správci daně a na svědeckých výpovědích.

Mimo jiné je kontrolní činnost zaměřována též na převodní ceny a svoji úlohu mají též tzv. multilaterální daňové kontroly. Multilaterální kontroly mohou v určitém okamžiku zahrnovat i časově souběžné kontroly prováděné ve dvou či více členských státech Evropské unie. V poslední době se multilaterální kontroly zaměřují především na oblast velkých daňových úniků u daně z přidané hodnoty.

Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2011 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 68: Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2011 (v Kč)

Druh příjmu	Rok 2011		
	Počet subjektů *)	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v Kč)
Daň z přidané hodnoty	534 923	13 710	3 879 254 200
Daň z příjmů PO	484 722	7 809	2 200 423 054
Daň z příjmů FO - podáv. příznání	1 060 624	10 095	443 473 437
Daň z příjmů FO - závislá činnost	500 406	5 683	127 954 194
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	412 905	1 966	9 747 700
Daň z nemovitostí	3 992 765	4 022	7 522 497
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	269 577	66	87 649
Daň silniční	819 134	4 121	17 515 965
CELKEM	8 075 056	47 471	6 744 316 792

*) Údaj "Počet subjektů" je počtem registrovaných daňových subjektů ve sledovaném období.

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

V roce 2011 bylo v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně finančními úřady provedeno celkem **9 503 kontrol a místních šetření**. Při nich bylo zkontrolováno celkem **17 933 akcí a projektů v celkovém objemu 55 179 555 tis. Kč**. Na základě výsledků provedených kontrol bylo vyměřeno **5 027 421 tis. Kč na odvodech** za porušení rozpočtové kázně a **2 741 572 tis. Kč na penále** za porušení rozpočtové kázně. Správa odvodů byla od roku 2011 na základě legislativní úpravy koncentrována do 14 finančních úřadů v sídlech krajů a vykonávalo ji cca **500 pracovníků**.

Kontroly byly vykonávány zejména na základě vlastní vyhledávací činnosti. Každoročně je však zaznamenáván nárůst kontrol provedených na základě podnětu, a to jak poskytovatelů, tak i jiných kontrolních orgánů. Kontroly na základě podnětů byly prováděny přednostně před vlastní vyhledávací činností a podíl těchto kontrol vzrostl v roce 2011 na 22 % z celkového počtu kontrol oproti **14,7 % v roce 2010**. Finanční úřady provedly celkem **2 084 těchto kontrol** a zkontrolovaly při nich téměř **28 280 600 tis. Kč** (tj. více jak trojnásobný nárůst oproti roku 2010). Více jak polovina kontrol provedených na základě podnětů byla v roce 2011 provedena na základě podnětů pocházejících z jednotlivých kapitol státního rozpočtu (celkem 1 142). I v roce 2011 přetrvával dosavadní stav, kdy možnost podat podnět k provedení kontroly a k zahájení řízení v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zcela ignorují státní fondy, přestože jsou významnými poskytovateli dotací a četnost porušení rozpočtové kázně v jejich případě nijak nevybočuje z celostátního průměru. Z toho vyplývá, že zjištěná porušení rozpočtové kázně mají státní fondy tendenci řešit samy vlastními opatřeními, což však odporuje platné právní úpravě.

Kontrolní činnost finančních úřadů, v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně, byla v roce 2011 tak jako v minulých letech systematicky rozložena na všechny oblasti, do kterých jsou poskytovány prostředky ze státního rozpočtu, státních fondů a jiných veřejných zdrojů.

Z celkového počtu zkontrolovaných projektů/akcí jich nejvíce, a to **7 082** (tj. 40%), bylo provedeno **v oblasti sociálních programů a aktivní politiky zaměstnanosti**. Částky poskytované v jednotlivých případech však obvykle v této oblasti nepřesahují řády statisíců, nejčastěji představují řády desetitisíců korun.

Dalšími nejvíce kontrolovanými oblastmi bylo prověřování **hospodaření organizačních složek státu a použití prostředků poskytovaných z kapitoly Všeobecná pokladní správa s 2 036** zkontrolovanými projekty/akcemi (tj. 11,3 %). Dále pak oblast **zemědělství a lesního hospodářství s 2 711** zkontrolovanými projekty/akcemi (tj. také 11,3 %). Kontroly v ostatních oblastech jako kultura, podpora bydlení a komunální rozvoj, školství a vzdělávání, ochrana životního prostředí, nepřesahují v jednotlivých případech 8 % z celkového počtu zkontrolovaných projektů/akcí.

V roce 2011 pokračoval **nárůst zkontrolovaných projektů/akcí spolufinancovaných z prostředků EU** a tvořil více jak **8 %** (1 428) z celkového počtu zkontrolovaných projektů/akcí.

Zejména v případech projektů spolufinancovaných z prostředků EU ale i v případě projektů spolufinancovaných pouze z národních zdrojů je v současnosti kladen vysoký důraz na splnění podmínek, resp. povinností vztahujících se k výběru dodavatelů dotovaných projektů. Tyto podmínky jsou stanoveny jak platnými právními předpisy upravujícími zadávání veřejných zakázek, tak i rozhodnutími, smlouvami nebo dohodami o poskytnutí prostředků z veřejných zdrojů. S nálezem porušení těchto povinností bylo ukončeno celkem 73 kontrol, přičemž pochybení byla zjištěna u 90 projektů či akcí. Na základě toho bylo vyměřeno celkem 2 437 736 tis. Kč na odvodech za porušení rozpočtové kázně. V průměru se zjištěné porušení povinností při výběru dodavatelů (veřejných zakázek) u jednoho projektu dotýkalo částky 27 086 tis. Kč.

Pro informovanost finančních úřadů o poskytnutých dotacích a o jejich příjemcích slouží soustava informačních systémů CEDR. V centrální evidenční databázi jsou registrována data o dotacích, návratných finančních výpomocích a všech dalších obdobných transferech z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, státních fondů, Národní fondu a státních finančních aktiv (dále jen dotace). Od počátku systému v roce 1998 vykázali poskytovatelé finanční prostředky ve výši 2,5 biliónu Kč. V roce 2011 byly poskytnuty dotace více než 40 tisícům příjemců v úhrnném počtu téměř 100 tisíc poskytnutých dotací.

Soustava informačních systémů CEDR je tvořena čtyřmi samostatnými navzájem provázanými informačními systémy, které zabezpečují: administrativní evidenci dotací u poskytovatelů dotací (IS CEDR I, IS CEDR-MF, IS CEDR-Resorty, aplikace využívá 20 poskytovatelů dotací), centrální evidenci dotací (IS CEDR III), kontrolní činnost (IS CEDR II, aplikaci využívá GFŘ, 8 FŘ a 14 krajských finančních úřadů (77 pracovišť).

V roce 2011 byla převedena správa informační soustavy CEDR z Ministerstva financí na GFŘ. Oproti předcházejícím obdobím lze konstatovat výraznější posun v dodržování termínů pro předávání údajů o poskytnutých dotacích a o jejich příjemcích. Do IS CEDR byly za rok 2011 zadány informace o poskytnutých dotacích v celkové výši 248 mld. Kč, což znamená v porovnání na rok 2010 nárůst vykázaných prostředků ze strany poskytovatelů o cca 90%. Podobně jako v předchozích letech tato výše vykázaných prostředků není konečná, vzhledem k tomu, že od některých poskytovatelů budou data za druhou polovinu roku 2011 předána do 4/2012). Ze strany GFŘ byla rovněž řešena úplnost a správnost takto vykazovaných dat, primárně byla přijata opatření ke zlepšení evidence v oblasti strukturálních fondů a údajů vykazovaných prostřednictvím MSC2007, která by do budoucna měla přinést zkvalitnění přesnosti a úplnosti evidence údajů klíčových pro kontrolní činnost finančních úřadů. V průběhu roku 2011 bylo rovněž zprovozněno provizorní rozhraní mezi systémem CEDR III a EDS-SMVS (dříve ISPROFIN), do centrální evidence byly zpětně nahrány údaje z EDS-SMVS za roky 2009 a 2010. Údaje roku 2011 se aktuálně nacházejí v přípravě na předání.

Nadále lze konstatovat, že slabou stránkou v tlaku na poskytovatele k plnění jejich povinnosti zaznamenávat údaje o poskytnutých dotacích, je absence zákonné sankce za neplnění této povinnosti. Rok 2011 přinesl výrazné oživení zájmu poskytovatelů a samotné veřejnosti o centrální registr dotací CEDR III, jehož internetová platforma zaznamenala přibližně na 60 tisíc přístupů, což činí nárůst v porovnání na rok 2010 o více než 20 %.

Poskytovatelé dotací stále častěji využívají možnosti získat informace o výsledcích vykonaných kontrol u jimi poskytnutých prostředků, výši stanoveného odvodu a důvodech vyměření, tj. kde a jakým způsobem příjemce dotace porušil rozpočtovou kázeň. K tomuto účelu slouží webová služba CEDR-VYKONT, která je pro poskytovatele veřejných prostředků stále vyhledávanějším a využívanějším informačním zdrojem. Tato aplikace umožňuje přístup k datům zadaným do IS CEDR II v rámci činnosti správců daně. Je využívána ke zjišťování stavu hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu, ale zejména jako podklad pro zpracování hodnotících zpráv týkajících se hospodaření s evropskými prostředky. Aktuálně využívá přístupu na výsledky kontrol 14 poskytovatelů dotací. Ročně je na webovou službu učiněno přibližně 15 tisíc dotazů, z toho 80 % v souvislosti s kontrolami evropských prostředků.

Daňová kontrola v působnosti Celní správy České republiky

Ke zjištění nebo prověření daňového základu nebo jiných okolností rozhodných pro správné stanovení daně slouží institut daňové kontroly. Daňové kontroly jsou prováděny zaměstnanci oddělení kontrol celního úřadu.

V roce 2011 zahájily celní úřady 328 daňových kontrol a ukončily 334 daňových kontrol. V tomto údaji se za jednu kontrolu považuje kontrola daní, ke kterým je daňový subjekt registrován bez ohledu na počet zdaňovacích období. Na základě provedených daňových kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů ve 134 případech a následně tak doměřeno celkem 217,18 mil. Kč.

Tabulka č. 69: Přehled výsledků daňových kontrol v letech 2010 a 2011 (v rozdělení na jednotlivé komodity)

Komodita	Počet subjektů, kterým bylo doměřeno		Doměřeno celkem v mil.Kč	
	2010	2011	2010	2011
Mínérální oleje	75	73	82,12	13,44
Tabák	4	4	1,40	130,87
Lih	28	24	3,88	24,05
Pivo	7	6	0,46	41,72
Víno	6	8	0,02	0,01
Elektřina	3	7	0,01	0,08
Zem.plyn a ostat.plyny	5	5	0,65	6,47
Pevná paliva	4	7	0,64	0,54
Celkem	132	134	89,18	217,18

Tabulka č. 70: Přehled výsledků z provedených daňových kontrol (podle počtu daňových kontrol v letech 2010 a 2011)

Rok	2010	2011
Zahájené DK	349	328
Ukončené DK	360	334
Neukončené DK	83	89
Počet pozitivních zjištění	132	134
Doměřeno v mil. Kč	89,2	217,2

Příloha č. 2: Zpráva o činnosti Celní správy České republiky

1. Celní a daňové příjmy

Na účtech Celní správy České republiky (dále jen „ČR“) byly k 31.12.2011 vedeny celní a daňové příjmy v celkové výši **145 793,26 mil. Kč** (není zde započítán odvod cla do EU ve výši 5 325,7 mil. Kč). Nejvyšší podíl 96,4 % na celkových příjmech vykazuje inkaso vnitrostátní spotřební daně, inkaso dělené správy se na příjmech podílí 2,2 % a příjmy vyplývající z dovozu 1,4 %. V porovnání s rokem 2010 došlo k nárůstu inkasa celkových příjmů Celní správy ČR o 2 776,6 mil. Kč.

Tabulka č. 71: Zůstatky na účtech Celní správy ČR k 31.12.2011 (v mil. Kč)

Název účtu	Příjmy			
	z dovozu	vnitrostátní SPD	vnitrostátní ostatní	celkem
Daň z přidané hodnoty	205,6			205,6
SPD z vína	2,7	310,0		312,7
SPD z minerálních olejů	6,1	83 384,7		83 390,8
SPD z lihu a lihovin	25,9	6 739,9		6 765,8
SPD z piva	0,1	4 488,2		4 488,4
SPD z tabákových výrobků	0,4	21,3		21,7
SPD z tabákových nálepek		44 936,2		44 936,2
Vratky-ozbrojeným silám cizích států		-0,1		-0,1
Vratky-zelená nafta		-1 823,6		-1 823,6
Vratky-pro výrobu tepla		-617,5		-617,5
Vratky-ostatní benzíny		-11,7		-11,7
Vrácení daně osobám s imunitou		-11,7		-11,7
Clo před vstupem do EU	1,3			1,3
Clo po vstupu do EU *)	1 725,7			1 725,7
Správní poplatky	7,7			7,7
Příslušenství	15,0		20,1	35,1
Ostatní příjmy			0,4	0,4
Blokové pokuty na místě zaplacené			355,6	355,6
Pokuty v řízení správním			559,5	559,5
Dělená správa - ostatní			2 229,2	2 229,2
Daň z elektřiny		1 386,9		1 386,9
Daň z plynů		1 322,7		1 322,7
Daň z pevných paliv		477,1		477,1
Vrácení daně z elektřiny				
Vrácení daně z plynů		-0,1		-0,1
Vrácení daně z pevných paliv				
Pokuty zákonů č 13/1997 Sb. a 111/1994 Sb.				
Odvod za odnětí půdy do SR			35,6	35,6
Celkem	1 990,5	140 602,3	3 200,4	145 793,2

*) v této částce není započítán odvod cla do EU

2. Pohledávky a nedoplatky

2.1. Rozbor pohledávek a nedoplatků v celním řízení k 31.12.2011

Celková výše pohledávek činila ke dni 31.12.2011 částku **5 067 026 tis. Kč**. V této sumě pohledávek jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě následných kontrol, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také platební výměry na úrok z prodlení a penále při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu.

Ke dni 31.12.2011 činí stav nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení celkem **4 895 957 tis. Kč**. Z toho podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu:

CLO.....	572 832 tis. Kč
DPH.....	1 401 843 tis. Kč
SPD	2 532 023 tis. Kč
Nedoplatky cla a daní vyměřených v rámci celního řízení	4 506 698 tis. Kč
Příslušenství: penále, úroky	291 143 tis. Kč
pokuty	21 857 tis. Kč
exekuční náklady	76 258 tis. Kč
správní poplatky mimo kolků	1 tis. Kč
Nedoplatky celkem	4 895 957 tis. Kč

Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl:

- nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti částkou 3 574 661 tis. Kč, tj. 73,0 %,
- nedoplatky z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením JSD, částkou 1 044 411 tis. Kč, tj. 21,3 %,
- nedoplatky z penále a úroků z prodlení a nedoplatky z neobchodního zboží částkou 276 885 tis. Kč, tj. 5,7 %.

Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu:

do r. 2003 (včetně)	4 047 560 tis. Kč
r. 2004	47 221 tis. Kč
r. 2005	228 573 tis. Kč
r. 2006	54 020 tis. Kč
r. 2007	65 398 tis. Kč
r. 2008	145 923 tis. Kč
r. 2009	48 243 tis. Kč
r. 2010	175 529 tis. Kč
r. 2011 (ke 31.12.2010)	82 490 tis. Kč
Celkem	4 895 957 tis. Kč

Část nedoplatků ve výši 194 527 tis. Kč tvoří nedoplatky z let 1991 až 1994, kdy do roku 1993 nebylo nutno v plném rozsahu zajišťovat celní dluh. Do nedoplatků z let 1990 až 1994 jsou zahrnuty také nedoplatky vůči slovenským deklarantům vzniklé rozdělením federace k 1.1.1993, jejichž výše činí 38 tis. Kč.

Vymáhání nedoplatků je od 1.1.2011 prováděno v souladu s daňovým řádem.

Celní správa ČR využívá všechny možnosti k vymáhání - uplatňuje celní dluh na ručiteli, zjišťuje bankovní účty dlužníků, zjišťuje majetek dlužníků prostřednictvím katastrálního úřadu, v evidenci motorových vozidel, ve středisku cenných papírů a spolupracuje s finančními úřady v případě přeplatků evidovaných u poplatníka. Převážná část nedoplatků je uplatněna v rámci konkurzního řízení, insolvenčního řízení nebo je vymáhána soudní cestou.

Celní úřady v období od 1.1.2011 do 31.12.2011 odepsaly pro nedobytnost pohledávky v celkové výši 124 354 tis. Kč.

2.2. Rozbor nedoplatků vnitrostátních spotřebních daní

Celková výše nedoplatků ke dni 31.12.2011 činila 3 926 215,3 tis. Kč a z toho 3 920 404,4 tis. Kč vnitrostátní SPD a 5 810,9 tis. Kč energetické daně. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky SPD z minerálních olejů ve výši 2 787 325,0 tis. Kč a SPD z lihu ve výši 1 012 401,0 tis. Kč.

U nedoplatků SPD z minerálních olejů je největší objem evidován u ČR Praha (1 573 362,5 tis. Kč) a ČR Ústí nad Labem (532 382,0 tis. Kč). U nedoplatků SPD z lihu a lihovin u ČR Brno (379 096,6 tis. Kč) a ČR Praha (319 330,8 tis. Kč).

3. Odhalování případů porušování předpisů

Pro celní orgány působící v oblasti pátrání a dohledu byly pro rok 2011 stanoveny priority v odhalování porušování předpisů, a to především v oblasti spotřebních daní, do které lze zahrnout odhalování nezákonných obchodů s minerálními oleji, lihem, tabákem a tabákovými výrobky a dále nelegální výrobu cigaret a alkoholických nápojů.

Nadále přetrvává trend uplynulých let, kdy celní orgány evidují množství případů s cíleně nesprávným uváděním celní hodnoty (podfakturace, tj. uvádění nižších údajů o převodní hodnotě zboží; nezapočítávání nákladů na dopravu nebo jejich záměrné snižování; účelové logistické operace), spolu s nesprávným uváděním původu a statusu zboží.

Tabulka č. 72: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 až 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Podezření ze spáchání trestného činu	715	1 080	1 238	1 033	83,4
Zjištěné celní přestupky	1 624	1 758	1 640	1 135	69,2
Zjištěné jiné správní delikty	6 090	5 532	4 935	3 408	69,1
Zjištěné celní delikty	2 623	2 438	1 982	1 733	87,4

Tabulka č. 73: Přehled o uložených pokutách, propadlém nebo zabraném zboží v letech 2010 a 2011

Rok	2010			2011		
	Počet	Uložené pokuty (Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (Kč)	Počet	Uložené pokuty (Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (Kč)
Zjištěné celní přestupky	1 640	2 608 426	3 958 488	1 135	1 520 644	3 598 190
Zjištěné jiné správní delikty	4 935	19 655 065	242 004 245	3 408	20 355 441	205 533 321
Zjištěné celní delikty	1 982	6 086 802	1 409 764	1 733	5 149 273	369 414
CELKEM	8 557	28 350 293	247 372 497	6 276	27 025 358	209 500 925

3.1. Zboží zatížené spotřební daní

Cigarety a tabák

Ilegální obchod s tabákem a tabákovými výrobky patří dlouhodobě mezi nejvýnosnější organizovanou trestnou činnost. V průběhu roku 2011 bylo v oblasti nelegálního obchodování s cigaretami a tabákem odhaleno celkem 337 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činí 185 milionů Kč, zajištěno bylo více jak 8 milionů ks cigaret a 228 tun tabáku.

Tabulka č. 74: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	333	368	404	337	83,4
Cigarety (mil. kusů)	71	40	29	8	27,6
Tabák (t)	160	142	118	228	193,2
Únik cla a daní (mil. Kč)	396	169	161	185	114,9

V loňském roce je zřejmý pokles počtu odhalených případů, ve kterých ale bylo zajištěno větší množství tabáku oproti minulým obdobím. Došlo také k nárůstu úniku na cle a daních. V rámci celé EU byl zaznamenán pokles zadrženého množství ilegálních tabákových výrobků o 40% oproti roku 2010, v některých zemích tak nastal až 80 % propad.

Celní správa ČR sledovala do roku 2011 tři směry tohoto druhu trestné činnosti. Prvním směrem bylo a nadále je odhalování ilegálních přeprav tabáku a tabákových výrobků po východoevropské trase, která je tvořena bývalými státy Sovětského svazu, Polskem a Slovenskem. Po této trase proudí do České republiky zejména originály renomovaných značek vyráběných na území Ukrajiny a Ruska. Zásilký po této trase byly v minulosti přepravovány prostřednictvím kamionové přepravy. V současnosti došlo ke změně modu operandi a dovozy jsou děleny do malých zásilek, které jsou přepravovány prostřednictvím většího množství osobních automobilů. Druhým sledovaným směrem je odhalování ilegální produkce na asijské trase. Po této trase proudily ilegální tabákové výrobky z Číny a Vietnamu přes západoevropské přístavy dále do Evropy. Jednalo se a jedná se převážně o padělky tabákových výrobků renomovaných výrobců. Na asijské trase došlo také ke změně modu operandi ve směru přeprav těchto výrobků. V současné době nejsou tyto výrobky směřovány do západoevropských přístavů, ale do přístavů jihoevropských, zejména pak do Řecka. Odsud jsou dále distribuovány v zásilkách s tropickým ovocem po celé západní Evropě. Třetím sledovaným směrem bylo odhalování ilegálních továren na padělky tabákových výrobků na území České republiky. S ohledem na novelu trestního zákoníku a složitého prokazování této nelegální činnosti došlo k výraznému poklesu odhalených případů této trestné činnosti.

S ohledem na skutečnost, že v případě ilegálního obchodu s tabákovými výrobky jde o vysoce sofistikovanou trestnou činnost s mezinárodním prvkem, je nezbytná úzká mezinárodní spolupráce mezi orgány, které se bojem s touto trestnou činností zabývají. Rovněž je nezbytná spolupráce s legálními výrobci tabákových výrobků.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě celkem 135 trestních spisů. Z tohoto počtu bylo 63 trestních spisů předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání a 44 spisů bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

Minerální oleje

V hodnoceném období roku 2011 bylo u této komodity v rámci Celní správy ČR zjištěno 172 případů porušení celních a daňových předpisů. Únik na cle a daních lze vyčíslit částkou cca 284 milionů Kč. Z níže uvedených údajů vyplývá, že v roce 2011 došlo jak k nárůstu počtu případů, tak k nárůstu částky zjištěných úniků na cle a daních.

Tabulka č. 75: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	81	75	106	172	162,3
Únik cla a daní (mil. Kč)	136	862	193	284	147,2

Trendy ve způsobu obcházení celních a daňových předpisů v této komoditě jsou stále stejné. Jedná se zejména o nelegální dovoz minerálních olejů na území České republiky z jiných členských států EU, aniž by z těchto výrobků byla řádně odvedena spotřební daň (např. nelegální dovoz minerálních olejů původem z Polské republiky pod KN 27101999 - Ostatní mazací oleje a ostatní oleje, nepodléhající spotřební dani a jejich následné fakturační a logistické záměny při dopravě za motorovou naftu, ze které nebyla odvedena spotřební daň), případně i míchání pohonných hmot s jinými minerálními oleji a ostatními chemickými látkami nezatížených spotřební dani. Další oblastí s narůstající tendencí je porušování předpisů spočívající v dovozu minerálních olejů z členských států EU a následné neodvedení daně z přidané hodnoty finančním úřadům jako správcům této daně.

V porovnání s rokem 2009 došlo v roce 2010 v této komoditě k většímu nárůstu ve sledované položce „počet zjištěných případů porušení právních předpisů“ – index 141,3. Naopak došlo ke snížení u položky „odhadovaný únik na cle a daních“ – index 22,4.

Pověřené celní orgány v rámci trestního řízení provedli na konci roku realizaci případu nelegálních přeprav minerálních olejů na území ČR, v rámci které bylo zadrženo 18 osob, kterým bylo sděleno obvinění, dále bylo provedeno 14 domovních prohlídek a 29 prohlídek jiných prostor a pozemků. Celkový odhadovaný únik na daních je předběžně vyčíslen na více jak 53 mil. Kč.

Lih a alkoholické nápoje

V průběhu roku 2011 bylo v oblasti nelegálního obchodování se zbožím zatíženým spotřební dani – lihem, resp. zbožím obsahujícím líh (vybrané výrobky), odhaleno celkem 507 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činí 72 mil. Kč. Předmětem šetřených případů bylo celkem téměř 8,8 mil. litrů alkoholu.

Tabulka č. 76: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	436	381	641	507	79,1
Zajištěno (mil litrů)	1,1	0,3	0,4	8,8	2 200,0
Únik cla a daní (mil. Kč)	71	14	25	72	288,0

V porovnání s rokem 2010 došlo v roce 2011 v této komoditě ke snížení počtu odhalených případů, naproti tomu došlo ke zvýšení hodnoty zjištěného úniku cla a daní. Markantní nárůst hodnoty množství u této komodity je způsoben jediným případem, kdy bylo následnou kontrolou u daňového subjektu zjištěno, že propustil do volného oběhu na území České republiky vybrané výrobky (pivo a líh, cca 7 520 000 l) bez přiznání spotřební daně. Tento daňový subjekt zanikl fúzí s nadnárodním koncernem, na který byl dluh převeden a kterému byla spotřební daň doměřena ve výši 12 097 898,- Kč z lihu a 17 929 952,- Kč z piva.

V hodnoceném období byly vedle již tradiční nelegální výroby lihových nápojů v malých „garážových“ výrobnách a skladování nezdaněných lihových nápojů mimo prostor daňových skladů zaznamenány i případy zneužití režimu podmíněného osvobození od daně, kdy bez vědomí správce daně byly do České republiky dopraveny lihové nápoje z některých zemí EU. Takové přepravy byly ukončeny otiskem padělku českého celního razítka. Aktuální poznatky a informace zakládají důvodné podezření, že se nejedná o ojedinělé případy, ale o systematické a rozsáhlé zneužívání systému dopravy piva, vína a lihovin v režimu podmíněného osvobození od daně na území více států Evropské unie.

Dále byl zaznamenán nárůst zneužití originálních kontrolních pásek ke značení lihu, především při značení nepříslušného balení nebo značení kontrolními páskami určenými k vývozu. Současným trendem je také opakované používání kontrolních pásek ke značení lihových nápojů ve spotřebitelském balení větším než 1,5 litru (5 – 6 litrové plastové barely). Samostatnou kapitolou jsou padělky kontrolních pásek. I když počet zjištěných případů použití padělků v roce 2011 oproti předchozímu období nevzrostl, lze na základě dostupných informací konstatovat, že do budoucna bude tato oblast na vzestupu.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě celkem 76 trestních spisů. Z tohoto počtu bylo 26 trestních spisů předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání a 36 spisů bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

3.2. Potraviny a zemědělské produkty

V roce 2011 bylo v oblasti zemědělských produktů zjištěno 42 případů porušení celních předpisů, a to v celkové hodnotě přesahující 2,5 mld. Kč. Celkový odhadovaný únik na cle a daních by dosáhl výše 1 mil. Kč.

Tabulka č. 77: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	76	72	38	42	110,5
Hodnota zboží (mil. Kč)	230	339	218	2 542	1 166,1
Únik cla a daní (mil. Kč)	3	3	32	1	3,1

V porovnání s rokem 2010 došlo k nárůstu počtu zjištěných případů porušení celních předpisů, stejně tak u hodnoty zboží. Naopak došlo ke značnému nárůstu v případě úniku cla a daní. Nárůst u hodnoty zboží byl způsoben překročením asimilačního prahu v rámci intrakomunitárního pohybu zboží, s čímž souvisí neplnění vykazovací povinnosti údajů pro Intrastat dle ustanovení § 319 zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve stanovené lhůtě.

Tato na první pohled okrajová komodita je velice důležitá z hlediska dotační politiky EU. Z tohoto důvodu celní orgány monitorují tuto komoditu a zaměřují se zejména na oblasti obchodních podvodů spočívajících ve vědomé záměně země původu při dovozech ze třetích zemí či uvádění chybného sazebního zařazení zboží.

3.3. Elektronika a elektrodíly

U komodity elektronika, elektrodíly a náhradní díly k nim bylo v roce 2011 zjištěno celkem 225 případů porušení celních předpisů. Hodnota předmětného zboží byla vyčíslena na více jak 29,5 mld. Kč a únik na cle a daních byl vyčíslen částkou ve výši cca 64 mil. Kč.

Tabulka č. 78: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	161	267	312	225	72,1
Hodnota zboží (mil. litrů)	772	1 390	2 687	29 531	1 099,0
Únik cla a daní (mil. Kč)	20	34	185	64	34,6

Oproti předchozímu roku 2010 došlo u této komodity k poklesu počtu odhalených případů porušení celních předpisů. Předpokládaná hodnota a únik na cle a dani také zaznamenaly pokles. Nárůst u hodnoty zboží byl způsoben především překročením asimilačního prahu v rámci intrakomunitárního pohybu zboží, s čímž souvisí neplnění vykazovací povinnosti údajů pro Intrastat dle ustanovení § 319 zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve stanovené lhůtě. Konkrétně se jednalo o jeden případ s celkovou hodnotou zboží přesahující 24 mld. Kč.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě jeden trestní spis, a to odložením ve smyslu § 159a odst. 1 trestního řádu.

3.4. Porušování práv k duševnímu vlastnictví (ochranné známky a autorská práva)

Padělatelství a pirátství představuje hrozbu pro společnost i jednotlivce, neboť může negativně ovlivnit zdraví a bezpečnost občanů stejně jako jejich zaměstnanost. Studie Mezinárodní obchodní komory (ICC) z února roku 2011 uvádí, že globální ekonomické a sociální dopady padělatelství a pirátství dosáhnou v roce 2015 - 1,7 bilionů USD a každoročně ohrožují 2,5 milionu legitimních pracovních míst. Dokument ICC aktualizuje průlomovou zprávu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) z roku 2008, která poukázala na oběh padělků a nedovolených napodobenin v hodnotě více než 250 miliard USD v mezinárodním obchodu.

Od 5. do 14. dubna 2011 se celníci mobilního dohledu podíleli na zabezpečení národní části Společné celní operace „Fireblade“ zaměřené na odhalování obchodních přeprav zboží ze třetích zemí, u kterého vzniklo podezření z porušení práv duševního vlastnictví, vstupujících na území EU pozemní cestou.

Celní správy členských států EU v tomto ohledu mají svoji nezastupitelnou roli, neboť se jako první setkávají se zbožím vstupujícím na území EU. Celosvětově se celní orgány podílejí na více než 70% všech případů zadržení padělků a nedovolených napodobenin.

Celní správa ČR disponuje v oblasti IPR oprávněním zasahovat v souladu s příslušnou unijní legislativou proti porušování těchto práv v rámci celního řízení při kontrole zboží pocházejícího z třetích zemí, ale rovněž i v rámci dozoru nad ochranou spotřebitele na tuzemském trhu. Kromě zmíněných oprávnění Celní správa ČR působí jako orgán činný v trestním řízení, přičemž těchto svých kompetencí využívá především při odhalování distribučních kanálů padělků a nedovolených napodobenin a odhalování ilegálních výroben, skladů a provozoven.

Oblast celního řízení

Rok 2010 a rovněž i rok 2011 potvrdily skutečnost známou již z předchozích let - nejčastěji zajišťovaným zbožím je v rámci celního řízení textil a obuv. V roce 2011 v porovnání s rokem 2010 výrazně poklesl počet zajištěného zboží v kategoriích potraviny a nápoje a CD a DVD nosiče nahrané, výrazně se však v roce 2011 oproti roku 2010 zvýšil počet zajištěného zboží v těchto kategoriích - parfémy a kosmetika, textilní výrobky (ručníky, ložní prádlo), počítačové vybavení a zapalovače. Množství zadrženého zboží v roce 2011 se oproti roku 2010 mírně navýšilo, v případě škody způsobené majitelům práv došlo k výraznému poklesu

oproti roku 2010, zejména v oblasti textilu a obuvi. Tento propad je zřejmě způsoben poklesem padělání zboží luxusních značek. V oblasti dovozu padělaného zboží byly odhalovány kontejnerové zásilky pocházející především z oblasti jihovýchodní Asie. Přetrvává tak trend z minulých let, kdy oblast nelegálního obchodu s padělaným zbožím je řízena organizovanými zločineckými skupinami z Asie operujícími na území ČR, PL, SK, HU.

Tabulka č. 79: Výsledky činnosti celních orgánů - celní řízení

Rok	2010	2011	Index 2011/2010
Počet (tis.ks)	1 453	1 863	128,2
Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	3 115	1 931	62,0

Oblast vnitřního trhu

Další významné záchyty zboží, u kterého byla porušena práva k duševnímu vlastnictví, byly realizovány v rámci kontrolní činnosti zacílené především na stánkový prodej. V rámci kontrol vnitřního trhu zaměřily celní orgány svoji pozornost nejen na kontroly tržnic v příhraničních oblastech, ale rovněž na kontroly provozoven a skladů ve vnitrozemí. Na většině tržnic se podařilo dosáhnout stavu, při němž otevřená nabídka zboží porušujícího práva duševního vlastnictví ve stánkovém prodeji byla eliminována. V průběhu roku 2011 se Celní správě ČR rovněž podařilo úspěšně identifikovat a realizovat několik objektů sloužících k nelegální výrobě či skladování padělaného textilu a fonografických médií. Obchodování s padělaným zbožím na vnitřním (tuzemském) trhu se především věnuje vietnamská komunita žijící v ČR.

Tabulka č. 80: Výsledky činnosti celních orgánů – vnitřní trh v roce 2011

Správní řízení	Počet (tis. ks)	1 959
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	814
Trestní řízení	Počet (tis. ks)	1 786
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	740
Celkem oblast vnitřního trhu	Počet (tis. ks)	3 745
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	1 554

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v oblasti porušení práv duševního vlastnictví celkem 324 trestních spisů. Z tohoto počtu bylo 204 trestních spisů předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání a 23 spisů bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

Ostatní

Před několika lety se Celní správa ČR setkávala především s padělkou nejrůznějších oděvů, oděvních doplňků, obuvi a elektroniky. V současné době se na trhu stále častěji objevují padělané výrobky, které mohou být pro konečného spotřebitele škodlivé a v některých případech i životu nebezpečné - jde například o padělkou kosmetiky, hraček, různých specifických součástí v automobilovém průmyslu, ale také např. mobilních telefonů a další elektroniky, alkoholických nápojů či léků. Negativním trendem stánkového prodeje je v současné době skrytá forma prodeje zboží porušujícího práva duševního vlastnictví z nebytových prostor nebo přímo ze zaparkovaných nebo odstavených vozidel, které mnohdy naplňují definici nebezpečného odpadu (autovraky). Tato vozidla se z velké části nacházejí na soukromých pozemcích areálů tržnic.

V rámci kontrol prováděných v souvislosti s celním řízením, ale rovněž při kontrolách na vnitřním trhu zaznamenávají celní orgány stále častěji speciální způsob krytí padělané obuvi, který v současné době prodejci nelegálního zboží uplatňují. Jde o přešití markantu, kterým je předmětná obuv označena, a který porušuje práva k duševnímu vlastnictví „neznámým vzorem“. Tento „neznámý vzor“, který neporušuje žádná práva k duševnímu vlastnictví je z výrobku lehce odstranitelný.

Velmi nebezpečný a obtížně postižitelný je v posledních letech velký nárůst prodeje padělků přes internet. Díky rozvoji elektronických „aukčních“ portálů a vzrůstu oblíbenosti elektronického obchodování získává tato forma distribuce stále větší význam. S ohledem na skutečnost, že jde o velmi „pohodlnou“ a vysoce anonymní možnost nabídky a distribuce padělaného zboží, lze i do budoucna předpokládat rostoucí trend tohoto problému!

Celní správa ČR reagovala na tento trend zesíleným monitorováním internetového prostředí. Za tímto účelem vzniklo v rámci Celní správy ČR v roce 2009 specializované pracoviště - Referát internetové kriminality, které provádí aktivní monitoring internetového obchodování. Význam tohoto pracoviště spočívá jak v portfoliu jeho zaměření, tak i v propojenosti na ostatní podobné útvary v národním či mezinárodním kontextu.

Významné postavení v oblasti porušování práv k duševnímu vlastnictví v současné době představují padělky léčivých přípravků a podpůrných prostředků. Padělání léčiv a podpůrných prostředků je vysoce výnosný organizovaný zločin. Je páchan na velmi sofistikované úrovni a mnohdy má mezinárodní charakter. Padělatelé a distributoři aktivně sledují poptávku a potřeby spotřebitelů - orientují se především na přípravky na léčbu erektilní dysfunkce (VIAGRA, CIALIS, LEVITRA) nebo na podpůrné léčebné přípravky s anabolickým nebo steroidním účinkem. Většina tohoto zboží je zajišťována Celním úřadem Praha Ruzyně v rámci kontrol poštovních zásilek směřujících do ČR ze třetích zemí. V České republice jsou padělky léčivých přípravků a podpůrných prostředků nabízeny a distribuovány zejména na internetových inzertních serverech.

3.5. Omamné a psychotropní látky

V roce 2011 bylo celními orgány České republiky v celkem 147 záchytech realizováno 148 kg omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“).

Tabulka č. 81: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet záchyťů	136	176	130	147	113,1
Hmotnost (kg)	209,2	105,9	73	148,3	203,2

Ve srovnání s rokem 2010 došlo jak k nárůstu počtu odhalených případů porušení celních předpisů (+ 17), tak i k nárůstu hmotnosti zachycených OPL. Spolu s OPL, které jsou uvedeny v tabulce, celní orgány dále zadržely 350 396 ks tablet obsahujících pseudoefedrin, 2 570 tablet s efedrinem, 100 ks tripů LSD či 1 730 ks rostlin marihuany (konopí).

V Evropě, a také v České republice byl od počátku roku 2010 a též v celém roce 2011 zaznamenáván nový trend v dovozu „imitací“ omamných a psychotropních látek převážně z Číny a Indie. Jednalo se především o chemické látky na bázi syntetického katinonu (účinné látky rostliny kathy jedlé, „catha edulis“), které mají stimulační účinky („náhrada“ metamfetaminu, kokainu), včetně mediálně známého mefedronu a také látky ze skupiny syntetických kanabinoidů - skupina látek typově označovaná JWH. Mezinárodně se u těchto látek začal používat název „designers drugs / legal highs“. Nové syntetické látky představovali a představují závažné zdravotní a společenské riziko. V Evropské unii bylo

zaznamenáno mnoho případů poškození zdraví při užití těchto látek a došlo k celé řadě úmrtí ve spojení s jejich aplikací. Předmětné chemické látky byly při dovozu do ČR deklarovány jako koupelové soli, vykuřovací směsi či pod jiným chemickým názvem. Celníci, převážně z letiště v Praze – Ruzyni, od března 2010 do dubna 2011 zadrželi a následně předali k provedení chemické analýzy cca 250 kilogramů nových syntetických látek, z toho cca 80 kilogramů mediálně známého mefedronu.

Dne 22. 4. 2011 vyšel ve Sbírce zákonů zákon č. 106/2011 Sb., kterým se mění zákon o návykových látkách a který rozšiřuje stávající přílohy omamných a psychotropních látek o 33 nových látek. Od účinnosti tohoto zákona se dovoz těchto nových syntetických látek prakticky zastavil, zadrženo bylo pouze cca 700 gramů methylonu.

Jedním z častých a také oblíbených způsobů „dopravy“ drog do ČR je poštovní letecká přeprava. V těchto případech se jedná převážně o dovoz nebo vývoz marihuany nebo hašiše v malých množstvích do 100 gramů. Zde je oproti minulosti změna – marihuana se do ČR nelegálně dovážela především z Nizozemí. V současnosti je patrný nárůst nelegálního vývozu marihuany z ČR (indoorové pěstírny) leteckou poštovní přepravou do Velké Británie či USA. Potřeba (spotřeba) marihuany v ČR je z většiny pokryta „tuzemskou výrobou“.

Z důvodu „neregulace“ prodeje tablet s obsahem pseudoefedrinu (prekurzor drog Kategorie I, v ČR převážně využíván k výrobě metamfetaminu) se ze sousedního Polska tyto tablety pašují do ČR převážně v osobních automobilech. K ukrytí není většinou využíváno „tajných schránek“. Tablety jsou volně v cestovních zavazadlech v kufru vozidla, případně na sedadlech.

Také v roce 2011, stejně jako v minulých letech, jsou trendem tzv. polykači. V „našem případě“ se jedná převážně o občany Nigérie, kteří pašují (především kokain) ve svých tělních dutinách. Hmotnost pašované drogy je od 10 gramů do jednoho kilogramu.

„Novinkou“ může být také to, že koncem roku 2011 byli na ruzyňském letišti zadrženi dva občané Řecka (možná spojitost s ekonomickou situací Řecka), kteří se pokoušeli do ČR nelegálně dovést cca 5 kilogramů kokainu z Jižní Ameriky.

Oproti roku 2010 bylo zajištěno větší váhové množství u marihuany, khatu a tablet s obsahem pseudoefedrinu (30 – 120 mg).

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily v této oblasti 147 trestních spisů, z nichž 72 předaly P ČR k zahájení trestního stíhání podle § 162 odst. 1 trestního řádu.

3.6. Zbraně, výbušniny, mezinárodní kontrolní režimy, radioaktivní látky a vojenské materiály

Celní správa ČR vykonává dohled v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem, výbušninami a zbožím dvojího užití. Jedná se především o kontrolu licencí pro obchodování s tímto materiálem. V této souvislosti spolupracují celní orgány s MPO - Licenční správou a rovněž se zpravodajskými službami. V rámci mezinárodní spolupráce se zástupci Celní správy ČR zúčastňují mezinárodních akcí a seminářů.

Celní orgány v hodnoceném období prováděly v 22 případech šetření z důvodu podezření z nelegálního obchodování s vojenským materiálem. V případě vojenského materiálu se především jednalo o špatné sazební zařazení, nepředloženi licence či dovozních nebo vývozních povolení. V roce 2011 byl zjištěn jeden případ porušení předpisů souvisejících s jaderným materiálem, a to při dovozu zboží deklarovaného jako umělé radioaktivní materiály (KN 28444020). Spolu s dalším zbožím, které bylo propuštěno do režimu tranzit, nebylo celnímu úřadu určení předloženo, proto celní úřad přistoupil k sepsání protokolu o zjištěném celním deliktu. Celková hodnota zboží dosahuje výše 2 mil. Kč.

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily 7 trestních spisů, z nichž jeden byl předán PČR k zahájení trestního stíhání podle § 162 odst. 1 trestního řádu.

V oblasti zahraničního obchodu s radioaktivním materiálem celní orgány dohlíží, zda dovoz, vývoz a průvoz tohoto materiálu je prováděn v souladu se stanovenými předpisy a nařízeními. Kontrola přepravy těchto komodit je realizována prostřednictvím skupin mobilního dohledu, které působí na celém území ČR. Tyto skupiny zároveň vykonávají kontrolní činnost v rámci radiační monitorovací sítě, provádějí jak pravidelná, tak namátková měření výše radioaktivity pomocí mobilních i stacionárních detekčních přístrojů na celém území ČR. V oblasti měření radioaktivity spolupracuje Celní správa ČR s dalšími orgány státní správy, především s SÚJB (Státní úřad pro jadernou bezpečnost), se kterým dochází k pravidelné výměně informací.

3.7. CITES

Nelegální dovoz exemplářů CITES do ČR je ve většině případů realizován přes mezinárodní letiště, a to jak v ČR, tak i v dalších zemích Evropské unie (dále jen „EU“). Za nejrizikovější letiště v EU z pohledu dovozu exemplářů CITES jsou považována letiště v Portugalsku, neboť se jedná o letiště, která jsou díky přímým letům z Jižní Ameriky prvními ze vstupních míst do EU. Jedním z nejfrekventovanějších a nejrizikovějších vstupních míst v ČR je letiště Praha Ruzyně, kde se zejména jedná o případy dovozů exemplářů CITES turisty, kteří nevědí, že svým jednáním porušují zákon. V roce 2011 celní správa řešila celkem 69 případů porušení celních předpisů v souvislosti s CITES. Jsou to především dovozy tzv. neživých exemplářů – suvenýrů, a to korálů, lastur, kaktusů, orchidejí a různých výrobků z exemplářů CITES. Další případy jsou z oblasti obchodních dovozů výrobků tzv. „čínské medicíny“, které obsahují extrakty z exemplářů CITES, například ze žluče medvěda apod.

Tabulka č. 82: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	71	58	56	69	123,2
Počet kusů	2 389	2 078	930	889	95,6

Nebezpečnou skupinu v oblasti nelegálního obchodu s exempláři CITES tvoří mezinárodní organizované skupiny, ve kterých jsou v mnoha případech zapojeni i občané ČR, o čemž svědčí jejich zadržení v různých státech světa, např. v Argentině, Bali apod., a to právě při pokusech o nelegální vývoz exemplářů CITES z tzv. „třetích zemí“. Velmi závažný, v rámci EU, je obchod s nosorožčím rohem, který realizuje „Irská skupina“ po celé EU. V uplynulých měsících Celní správa ČR obdržela signály o lovu nosorožců v JAR, který je pravděpodobně organizován z ČR.

Další neméně nebezpečnou skupinou je skupina, která realizuje nelegální obchod s exotickými papoušky z Jižní Ameriky a z dalších exotických zemí. Celní správa ČR se podílela na potírání trestné činnosti pašování samotných exemplářů vzácných druhů papoušků, ale i vajec ohrožených druhů papoušků, které jsou do ČR dováženy na zakázky jednotlivých chovatelů, u kterých se pak v líhních uměle odchovávají a následně jsou vydávány za tzv. domácí odchovy. Organizovaná trestná činnost v oblasti nelegálního obchodu s exempláři CITES jde společnou cestou s další organizovanou trestnou činností, jako například s obchodem s drogami, daňovými podvody či legalizací výnosů z trestné činnosti, které dosahují vysokých částek.

Na přelomu ledna a února 2011 se Celní správa ČR zapojila do mezinárodní kontrolní akce Operace GAPIN, kterou organizovala WCO. Tato kontrolní akce probíhala zejména na mezinárodních letištích a byla zaměřena na nelegální obchod s lidoopy, slonovinou, rohy nosorožců, výrobky ze slonoviny, nosorožčích rohů a masem z chráněných druhů fauny

(tzv. bushmeat) z vybraných afrických států. V rámci této akce Celní správa ČR zkontrolovala 1718 pasažérů, 62 zásilek a zadržela v poštovní zásilce odřezek sloního klu.

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily 2 trestní spisy, z nichž byl jeden odevzdán ve smyslu § 159a odst. 1 písm. a) České inspekci životního prostředí k projednání správního deliktu a druhý byl odložen ve smyslu § 159a odst. 5 trestního řádu, neboť se nepodařilo jistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání.

Příloha č. 3: Zpráva o opatřeních v oblasti cenové regulace

V roce 2011 pokračovala cenová regulace vybraných výrobků a služeb podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a to buď formou úředně stanovených cen (pevné ceny, maximální ceny) nebo formou věcného usměrňování cen. Cenovou regulaci vykonávají cenové orgány, tj. Ministerstvo financí, Ministerstvo zdravotnictví, Energetický regulační úřad, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Český telekomunikační úřad, Celní úřad Kolín a dále kraje a obce v rozsahu a za podmínek stanovených Ministerstvem financí.

Seznam výrobků a služeb, u nichž byla v roce 2011 uplatněna některá z forem cenové regulace Ministerstvem financí, kraji a obcemi, vydalo Ministerstvo financí v souladu se zákonem o cenách výměrem č. 01/2010 s účinností od 1. ledna 2010. Změny a doplňky v průběhu roku 2010 obsahovaly výměry č. 02/2010 až č. 05/2010 a v průběhu roku 2011 výměry č. 01/2011 až 05/2011.

Rozsah seznamu zboží s regulovanými cenami se v roce 2011 částečně zúžil. K 1. lednu 2011 byla ze seznamu vypuštěna regulace věcně usměrňovaného nájemného a cen služeb spojených s užíváním bytů bytových družstev postavených s finanční, úvěrovou a jinou pomocí družstevní bytové výstavbě v souvislosti se zrušením vyhlášky č. 85/1997 Sb., o nájemném z bytů pořízených v družstevní bytové výstavbě a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů. Došlo tím ke zrušení cenové regulace nájemného u družstev a nájemné je nyní plně v kompetenci volených družstevních orgánů.

Zákonem č. 425/2010 Sb. byl zrušen nárok ústavních činitelů na bezplatné používání veřejné hromadné dopravy (autobusová a železniční doprava vnitrostátní a MHD). Ná vazně na to byla k 1. únoru 2011 zrušena příslušná ustanovení v pravidlech cenové regulace pro městskou hromadnou dopravu, linkovou autobusovou a železniční dopravu a pro integrovanou dopravu.

K 1. únoru 2011 byl aktualizován seznam mléčných výrobků pro žáky, u kterých jsou uplatňovány maximální ceny z titulu čerpání dotací, a s účinností od 1. září 2011 byly stanoveny nové maximální ceny pro nový školní rok.

K 1. říjnu 2011 se zvýšila nejvýše přípustná cena pro vnitrostátní poštovní službu „Dodání do vlastních rukou a dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta“ ze stávajících 6 na 8 Kč.

Průměrná míra inflace v roce 2011 dosáhla výše 1,9 %, což je o 0,4 procentního bodu více než v roce 2010. Jedná se přitom o pátou nejnižší průměrnou míru inflace od roku 1989. Tento vývoj byl ovlivněn zejména cenami potravin a nealkoholických nápojů (+4,6 %), bydlení (+2,8 %), alkoholických nápojů a cigaret (+3,1 %) a dopravy (+2,8 %). Ceny naopak poklesly v oddíle odívání a obuv (-2,2 %), rekreace a kultura (-1,9 %), bytové vybavení, zařízení pro domácnosti a opravy (-1,5 %) a pošt a telekomunikací (-0,9 %).

V meziročním srovnání vzrostly spotřebitelské ceny v prosinci 2011 oproti prosinci 2010 o 2,4 %. Tento vývoj ovlivnily zejména ceny v oddíle bydlení a v oddíle potravin a nealkoholické nápoje. Ceny zemního plynu vzrostly o 22,4 %, ceny elektřiny o 4,8 %, vodného o 6,2 %, stočného o 5,8 % a tepla a teplé vody o 1,9 %. Čisté nájemné se zvýšilo o 4,6 %, v tom regulované o 11,8 % a tržní o 1,5 %. Z potravin vzrostly ceny chleba o 13,6 %, běžného pečiva o 17,8 %, mouky o 10,1 %, vajec o 21,2 %, mléka o 11,7 %, jedlých olejů o 17,2 %, cukru o 37,4 %, kaka o 18,0 % a kávy o 30,9 %. Naopak poklesly ceny oděvů o 3,6 %, audiovizuálních a fotografických zařízení a zařízení pro zpracování dat o 9,9 %, přístrojů a spotřebičů pro domácnost o 4,6 % a mobilních telefonů o 7,0 %.

Provedené změny v průběhu roku 2011 v oblasti regulovaných cen všemi regulačními orgány (MF, MZ, SÚKL, ERÚ, Celní úřad Kolín, místní orgány) přispěly cca 1,4 procentním bodem

k celkové průměrné míře inflace spotřebitelských cen 1,9 % a volně sjednávané ceny 0,5 procentním bodem.

1. Změny regulovaných cen

1.1. Úředně stanovené ceny

Elektrická energie

Výsledná cena dodávky elektřiny pro všechny kategorie konečných zákazníků je složena z pěti základních složek. První složku ceny tvoří neregulovaná cena komodity, tj. elektrické energie označované také jako silová elektřina, jejíž cena je tvořena na tržních principech a v souladu s obchodními strategiemi jednotlivých dodavatelů elektřiny. Ostatní složky ceny zahrnují regulované činnosti monopolního charakteru, mezi něž patří doprava elektřiny od výrobního zdroje prostřednictvím přenosového a distribučního systému ke konečnému zákazníkovi, a dále činnosti spojené se zajištěním stabilního energetického systému z technického hlediska (tzv. zajišťování systémových služeb) i obchodního hlediska (především činnost operátora trhu s elektřinou v oblasti zúčtování odchylek). Poslední složkou výsledné ceny dodávky elektřiny je pak příspěvek na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných zdrojů. Tímto způsobem je cena dodávky elektřiny tvořena pro všechny kategorie zákazníků s účinností od 1. ledna 2006, kdy byl český trh s elektřinou zcela liberalizován. Všichni koneční zákazníci včetně domácností jsou oprávněnými zákazníky a mají tak možnost sjednat si dodávku elektřiny od libovolného dodavatele.

Na liberalizovaném trhu se tedy cena dodávek elektřiny pro konečné zákazníky skládá z regulovaných cen stanovovaných Energetickým regulačním úřadem (distribuce a související služby) a z neregulované ceny silové elektřiny nabízené jednotlivými dodavateli (obchodníky s elektřinou a výrobci elektřiny), tedy ceny bez vlivu ERÚ, a daňových položek. V případě domácností a malých odběratelů připojených na hladinu nízkého napětí tvoří podíl regulovaných položek v průměru méně než 50 procent celkové platby za elektřinu.

K těmto základním položkám je dále ještě od 1. ledna 2008 přičítána daň z elektřiny ve výši 28,30 Kč/MWh (tzv. energetická daň) a následně i daň z přidané hodnoty.

Rok 2011 byl v regulaci elektřiny druhým rokem tzv. III. regulačního období, jehož základním cílem bylo určit přiměřenou úroveň zisku pro společnosti během následujících 5 let regulačního období, zajistit dostatečnou kvalitu poskytovaných služeb zákazníkům při efektivně vynaložených nákladech, podpořit budoucí investice, zajistit zdroje pro obnovu sítí a nadále zvyšovat efektivitu, ze které budou profitovat také zákazníci.

Základní principy výpočtu regulovaných cen jsou pro jednotlivé roky regulačního období neměnné, stejně tak jako rozsah a struktura jednotlivých distribučních sazeb pro odběratele z hladiny nízkého napětí.

Předpokládané celkové průměrné meziroční zvýšení cen k 1. lednu 2011 za dodávku elektřiny bez vlivu daňových položek činilo u domácností 4,6 %. Průměrný nárůst regulovaných položek činil 15,3 %, neregulovaná cena silové elektřiny klesla v průměru o 5,7 %. V případě malooběru podnikatelů na hladině nízkého napětí se předpokládal celkový meziroční nárůst bez vlivu daňových položek o 4,5 %. Uvedené změny cen je třeba považovat za informativní celorepublikový průměr, který zahrnuje propočet všech složek ceny včetně ceny neregulované silové elektřiny. Skutečné hodnoty pro konkrétního odběratele se mohou od těchto údajů výrazně lišit s ohledem na zvolenou sazbu, charakter a množství spotřeby, ale i distribuční území.

ČSÚ vykázal celkové zvýšení spotřebitelských cen elektřiny za rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) o 4,8 %.

Plyn

Cenu dodávky plynu lze rozdělit na část regulovanou Energetickým regulačním úřadem a na část neregulovanou, kterou stanovuje obchodník s plynem v závislosti na své obchodní strategii a složení portfolia zákazníků.

Regulovanou část ceny dodávky plynu tvoří „cena za přepravu plynu“, „cena za distribuci plynu“ a „cena za služby operátora trhu“. Regulované ceny stanovuje Energetický regulační úřad vždy s platností od 1. ledna regulovaného roku na celý kalendářní rok. Regulovaná část ceny představuje pouze 20 % až 25 % z celkové ceny dodávky plynu.

Cena za přepravu z hraničního předávacího místa do vstupního bodu distribuční soustavy a cena za dopravu plynu distribuční soustavou do odběrného místa zákazníka jsou v cenovém rozhodnutí integrovány do jedné ceny, deklarované jako cena za distribuci plynu.

Průměrná cena za distribuci plynu se pro rok 2011 v porovnání s rokem 2010 v rámci celého trhu snížila o 0,25 %. Pro zákazníky s ročním odběrem nad 630 MWh se jednalo o pokles o 0,64 %, pro zákazníky s ročním odběrem do 630 MWh pak došlo ke snížení o 0,04 %. Uvedené změny cen jsou průměrnými hodnotami za všechna odběrná místa v České republice. Pro konkrétního zákazníka budou změny záviset na tom, ke které distribuční soustavě je jeho odběrné místo připojeno, vzhledem k tomu, že ceny jednotlivých distribučních soustav se liší v závislosti na parametrech konkrétní distribuční soustavy. Vliv na změnu ceny pro konkrétního zákazníka má rovněž u malých zákazníků výše ročního odběru a tím zařazení do odběrného pásma. U velkých zákazníků závisí na vztahu celkového odebraného množství plynu a denní rezervované kapacity. Cena za služby operátora trhu se pro všechny odběratele plynu v České republice mezi roky 2010 a 2011 naopak navýšila z 1,01 Kč/MWh na 1,10 Kč/MWh.

Strukturu neregulované části ceny dodávky plynu určuje obchodník podle vlastní obchodní strategie. Pro kategorie domácnost a malooběratel je rozhodujícími obchodníky na trhu s plynem neregulovaná část ceny dodávky tvořena „cenou za komoditu a obchod“ a „cenou za ostatní služby dodávky“. Cena za komoditu a obchod se odvíjí od nákladů obchodníka, z nichž rozhodující podíl tvoří náklady na nákup komodity. Obchodníci dodávající plyn zákazníkům nakupují komoditu od importérů nebo si zajišťují dovoz sami.

V roce 2011 ČSÚ vykázal celkový nárůst cen plynu o 22,4 % (prosinec 2011/prosinec 2010). K nejvyššímu nárůstu došlo v listopadu o 5,2 % a prosinci o 3,2 %, zejména vlivem zvýšení cen ropy a poklesu kursu koruny.

Obchodníci s plynem, dovážející plyn do České republiky, nakupují plyn na základě dlouhodobých kontraktů, kde je cena stanovena cenovým vzorcem v závislosti na vývoji cen topných olejů a uhlí na světových trzích, které se v ceně plynu promítají s šesti až devíti měsíčním zpožděním, nebo nakupují na krátkodobém trhu podle cen na burze, přičemž pro Českou republiku je relevantní burza NCG. Další vliv na ceny komodity má vývoj kurzu CZK/USD a CZK/EUR. Znamená to, že ceny, za které obchodník plyn nakupuje, se mění kontinuálně. Pokud dojde ke změně nákupní ceny komodity a z hlediska obchodníka to okolnosti vyžadují, může dojít ke změně cen kdykoli, a to nejen k prvnímu dni měsíce, ale i v průběhu měsíce, pokud bude dodrženo opatření uvedené v § 11a odst. 1 energetického zákona.

Cena za ostatní služby dodávky zahrnuje náklady na strukturování dodávky, což je zajištění různé výše denní dodávky v průběhu roku, podle charakteru užití např. otop, sušení obilí

apod. Strukturování zajišťuje obchodník obvykle využíváním zásobníků plynu. Ceny za tuto službu nejsou regulované, pro stanovení ceny volné kapacity zásobníků plynu jsou využívány elektronické aukce.

Velkým zákazníkům nabízejí obchodníci kromě ceníkových cen v obdobné struktuře jako ceny pro domácnosti a malooběratele, rovněž ceny vzorcové, které mají podobnou strukturu jako dovozní vzorcové ceny komodity.

Použití železniční dopravní cesty

Maximální ceny za použití vnitrostátní železniční dopravní cesty dráhy celostátní a drah regionálních pro nákladní vlak a pro vlak osobní přepravy zůstaly nadále dvousložkové v členění na složku provozování dopravní cesty (řízení provozu) a na složku zajištění provozuschopnosti dopravní cesty (infrastruktura dopravní cesty).

Léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely

V období od 1.1.2011 do 31.12.2011 platil pro oblast cenové regulace léčivých přípravků cenový předpis MZ 2/2009/FAR (ve znění cenového předpisu 4/2009/FAR a cenového předpisu 1/2010/FAR) a cenové rozhodnutí MZ 3/10-FAR (účinné od 1.8.2010).

Nové cenové rozhodnutí u léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely pouze reflektovalo nejaktuálnější data z tržního prostředí a dle nich upravilo rozsah regulovaného zboží podle pravidel stanovených v cenovém předpise.

Cenové rozhodnutí MZ 3/10-FAR pak oproti předcházející úpravě přidalo (s ohledem na veřejný zájem, neboť hrozil nedostatek určitých léčivých přípravků na trhu, vzhledem k maximální ceně, jež byla stanovena podnákladově), do seznamu deregulovaných léčiv, následující ATC skupiny:

<i>ATC:</i>	<i>Název ATC skupiny:</i>	<i>Forma:</i>
B02BD06	Koagulační faktor VIII a von Willebrandův faktor v kombinaci	parent.
H01BB02	Oxytocin	parent.
M01CB01	Natrium-aurothiomalát	parent.

V roce 2011 vykázal ČSÚ nárůst cen léčiv o 10,5 % (prosinec 2011/prosinec 2010), z toho léky předepsané lékařem vzrostly o 1,6 % a léky bez receptu a ostatní léčiva vzrostly o 3,6 %.

Zdravotnické prostředky

V období od 1.1.2011 do 31.12.2011 platil v nezměněné podobě pro oblast cenové regulace zdravotnických prostředků cenový předpis MZ 3/2009/FAR (účinný od 1.4.2009) a cenové rozhodnutí MZ 3/09-FAR (účinné taktéž od 1.4.2009). Ceny zdravotnických prostředků vzrostly v roce 2010 podle údajů ČSÚ o 2,5 %.

Zdravotní péče

Dne 1.1.2011 vešel v účinnost cenový předpis 1/2011/DZP, který nahradil cenový předpis 1/2010/DZP (účinný od 1.1.2010 do 31.12.2010). V souladu s vyhláškou č. 397/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, byla v cenovém předpisu 1/2011/DZP stanovena maximální cena specifických zdravotních výkonů s ohledem na každoroční navýšení minutové režijní sazby. Dále byl mezi tyto výkony v oddílu IV. (Ministerstvo financí a Generální ředitelství cel) nově zařazen výkon – CT vyšetření při podezření na přítomnost cizích předmětů:

- a) bez použití kontrastní látky (max. cena 1243 Kč),
- b) s podáním kontrastní látky (max. cena 1377 Kč + cena kontrastní látky).

Dále pro účely cenového předpisu 1/2011/DZP došlo ke specifikaci některých pojmů (český pojištěnec, zahraniční pojištěnec, smluvní zdravotnické zařízení, nutná a neodkladná zdravotní péče, nezbytná zdravotní péče, plánovaná zdravotní péče).

Ceny ambulantní lékařské péče v roce 2011 podle ČSÚ vzrostly o 0,7 % a ceny ústavní zdravotní péče o 42,9 %.

Zdravotní péče zubních lékařů

Součástí cenového předpisu 1/2011/DZP byla pouze změna maximální ceny u vybraných výkonů (č. 00970, č. 00986 a č. 00994), u kterých byla maximální cena oproti roku 2010 navýšena o 10 %. Podle údajů ČSÚ ceny ambulantní stomatologické vzrostly v roce 2011 o 6,5 %.

Telekomunikace

Cenovou regulaci v oblasti cen služeb elektronických komunikací vykonává Český telekomunikační úřad v souladu se zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. V souladu s § 57 zákona o elektronických komunikacích ČTÚ uplatňuje cenovou regulaci na základě výsledků analýz relevantních trhů, a to u těch podniků, které byly stanoveny jako podniky s významnou tržní silou.

S ohledem na povahu současně vymezených relevantních trhů ČTÚ uplatňuje v současné době cenovou regulaci pouze na velkoobchodních trzích, tedy u cen hrazených mezi operátory. Cílem uplatňované cenové regulace je napomoci rozvoji konkurenčního prostředí a díky dostupným velkoobchodním službám napomoci alternativním operátorům nabízet konkurenceschopné maloobchodní služby koncovým uživatelům.

Rozhodnutí o ceně vydává Rada ČTÚ podle § 107 odst. 9 písm. b) zákona o elektronických komunikacích ve správním řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

V roce 2011 nebylo na základě analýz relevantních trhů vydáno žádné rozhodnutí o ceně na velkoobchodních trzích, ani žádné rozhodnutí nebylo zrušeno.

Cenová rozhodnutí vydaná v roce 2010 na základě analýzy relevantního trhu č. 7 "Ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích" uložila povinnost mobilním operátorům postupně snižovat ceny nejen v roce 2010, ale i v roce 2011. Pokles regulovaných cen byl nastaven ve třech krocích s pololetním intervalem. Díky této regulaci velkoobchodních cen došlo v roce 2011 k poklesu maximálních cen za terminaci v mobilních sítích o 34,9 %.

Cenová regulace formou maximálních cen je v současné době uložena i na relevantních trzích č. 2 „Původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě“, č. 3 „Ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě“ a č. 4 „Velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě“. Platná rozhodnutí o cenách byla vydána v roce 2010 pro podnik s významnou tržní silou Telefónica Czech Republic, a. s. (dále jen „Telefónica“).

V souvislosti s podnětem k přezkumu relevantního trhu č. 1 „Přístup k veřejné telefonní síti v pevném bodě připojení“ ČTÚ v roce 2011 ověřoval u podniku s významnou tržní silou Telefónica, zda ceny za službu WLR (velkoobchodní přístup k veřejné telefonní síti) pokrývají náklady a zda platí, že velkoobchodní ceny WLR jsou nižší než maloobchodní ceny za používání přípojky (měsíční paušál) pro všechny typy připojení, na nichž Telefónica službu nabízí. Státní kontrola shledala dostatečný prostor pro vytvoření konkurenčních nabídek alternativních operátorů a neprokázala důvod k předčasnému přezkumu trhu č. 1.

ČTÚ vydal dne 8. prosince 2011 s účinností od 1. ledna 2012 opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2011-19, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2008-1. V tomto opatření je stanoveno, že procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC činí pro stanovený podnik zajišťující síť elektronických komunikací nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací 8,26 % (místo dosavadních 11,5 %). Tato hodnota WACC se postupně promítne do regulovaných cen velkoobchodních služeb.

Regulace cen je rovněž stanovena přímo zákonem o elektronických komunikacích. V zákoně je uložena povinnost operátorům poskytujícím služby přenesení telefonního čísla a volby a předvolby operátora uplatňovat nákladově orientované ceny. Službu přenositelnosti telefonního čísla poskytují všichni operátoři, kteří zajišťují veřejnou telefonní síť. Povinnost poskytovat službu volby a předvolby operátora je uložena společnosti Telefónica, jako podniku s významnou tržní silou na relevantním trhu č. 1 „Přístup k veřejné telefonní síti v pevném bodě připojení“, za účelem umožnit svým účastníkům přístup ke službám kteréhokoliv propojeného podnikatele poskytujícího veřejně dostupnou telefonní službu

Zákon o elektronických komunikacích dále ukládá povinnost uplatňovat nákladově orientovanou cenu za upozornění účastníka za nezaplacení vyúčtování.

Plnění těchto povinností kontroluje ČTÚ podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. V roce 2011 ČTÚ prověřoval výši uplatňovaných cen za přenesení čísla u tří operátorů.

V souvislosti s cenovou regulací ČTÚ sleduje a vyhodnocuje vývoj cen služeb, které jsou nebo mohou být předmětem cenové regulace. Výsledky sledování vývoje úrovně cen jsou uplatněny v analýzách jednotlivých relevantních trhů a jsou také zveřejňovány na stránkách ČTÚ.

Ceny telekomunikací v roce 2011 podle ČSÚ klesly o 1,0 %.

Poštovní služby do zahraničí

Cenovou regulaci poštovních služeb do zahraničí vykonává ČTÚ podle zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, a na základě § 34a zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách.

V roce 2011 vydal ČTÚ dvě cenová rozhodnutí, kterým se mění cenové rozhodnutí ČTÚ č. CR/P/12.2005-1 ze dne 16. prosince 2005, čj. 40 587/2005-611, kterým se stanoví maximální ceny vybraných základních poštovních služeb do zahraničí, ve znění pozdějších cenových rozhodnutí.

ČTÚ vydal dne 7. července 2011 cenové rozhodnutí č. [CR/P/07.2011-1](#), které se týká zařazení zemí do cenových skupin u balíkové služby do zahraničí, a dne 23. září 2011 vydal cenové rozhodnutí č. CR/P/09.2011-2, které stanoví novou maximální cenu za službu „dodání do vlastních rukou adresáta“ v zahraničí a aktualizuje zařazení zemí do cenových skupin u balíkové služby do zahraničí.

Nájemné

Ústavním soudem byly k 20. březnu 2003 postupně zrušeny všechny cenové předpisy o regulaci nájemného z bytu. Od té doby nájemné z bytu nebylo cenově regulováno a sjednávání nájemného se řídilo pouze obecnými ustanoveními občanského zákoníku a šlo ho měnit pouze vzájemnou dohodou stran nájemní smlouvy a v případě sporu požádat o rozhodnutí soud.

S účinností od 31. března 2006 byl přijat zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu, který umožňoval majiteli, v případě, že nedošlo k dohodě mezi majitelem bytu a nájemcem o výši nájemného, jednostranně ročně zvyšovat nájemné od 1. ledna 2007 a dále pak každý rok do konce roku 2010, ale velmi diferencovaně podle velikosti a atraktivnosti obce. Základní ceny, cílové hodnoty, maximální přírůstky, územní rozčlenění obcí a rozřídění obcí do velikostních kategorií podle počtu obyvatel a postup při vyhledávání maximálního přírůstku měsíčního nájemného pro konkrétní byt obsahovalo každoročně sdělení Ministerstva pro místní rozvoj, které bylo vydáváno na základě zmocnění ve výše citovaném zákoně.

Zákonem č. 150/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 107/2006 Sb., bylo období pro jednostranné zvyšování nájemného prodlouženo do konce roku 2012 v Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Karlových Varech, Liberci, Hradci Králové, Pardubicích, Jihlavě, Brně, Olomouci, Zlíně a v obcích Středočeského kraje s počtem obyvatel nad 9 999. Důvodem tohoto opatření bylo snížit razanci vlivu zvýšení nájemného na sociálně slabší skupiny obyvatelstva a rozložit ho na další 3 roky ve vybraných městech.

ČSÚ vykázal v roce 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst čistého nájemného o 4,6 %, v tom nájemného jednostranně zvýšeného podle zákona č. 107/2006 Sb. o 11,8 % a tržní o 1,5 %. Růst nájemného podle zákona o jednostranném zvýšení nájemného se však v Praze pohyboval různě podle kategorií bytů a jednotlivých městských částí. U I. kategorie od 8,7 % do 19,6 %, u II. kategorie od 11,3 % do 22,6 %, u III. kategorie od 12,7 % do 24,1 % a u IV. kategorie od 15,9 % do 27,5 %. Kategorie bytů byly sice zrušeny, ale pro postupy, které vydává MMR k propočtům jednorázového zvýšení nájemného podle zákona č. 107/2006 Sb., se nadále uplatňují s tím, že v posledním roce uplatnění zákona (v Praze v roce 2012) výše nájemného I. kategorie splyne s II. kategorií a III. kategorie se IV. kategorií.

Nemovitosti, jejichž cena je hrazena ze státních prostředků

Cenová regulace se uplatňuje pro nákupy nemovitostí (pozemků i staveb), jestliže je kupní cena hrazena (zcela nebo zčásti) ze státního rozpočtu, státního fondu nebo jiných prostředků státu. Jako maximální cena platí cena zjištěná podle zákona o oceňování majetku a prováděcí vyhlášky k němu, přičemž ve veřejném zájmu může Ministerstvo financí dát předchozí souhlas ke sjednání ceny vyšší. V listopadu 2009 byl přijat zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, který v § 3 odst. 5 stanoví, že při postupu podle tohoto zákona se při uzavírání smlouvy o získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě kupní cena tohoto pozemku nebo stavby, včetně všech jejích součástí a příslušenství, a cena práva odpovídající věcnému břemenu sjednává ve výši tržní ceny obvyklé v daném místě a čase. Pokud je cena pozemku, stavby nebo věcného břemene zjištěná jiným způsobem ocenění podle zákona o oceňování majetku vyšší než cena tržní, použije se takto zjištěná cena. V tomto smyslu byl upraven text příslušné položky výměru MF č. 01/2010, aby se předešlo budoucím možným kolizím při výkladech tohoto ustanovení s tím, že prioritní je postup podle zákona č. 416/2009 Sb.

Tabákové výrobky

U tabákových výrobků pokračovala regulace cen, která byla vynucena v roce 2001 zavedením dvousložkové sazby spotřební daně u těchto výrobků. Při výpočtu procentní části sazby daně se vychází z jednotných pevných cen pro konečného spotřebitele. Od července roku 2005 je uplatňována dvousložková spotřební daň pouze u cigaret, a proto jsou od té doby regulovány jen ceny cigaret. U ostatních tabákových výrobků důvod k regulaci cen pominul.

V roce 2011 vydal Celní úřad Kolín 11 cenových rozhodnutí, kterými byly stanoveny pevné ceny cigaret pro konečného spotřebitele nových cigaret a provedeny změny pevných cen

stávajících cigaret. V prosinci 2011 byly dalším cenovým rozhodnutím stanoveny pevné ceny cigaret pro konečného spotřebitele s účinností od 1. ledna 2012, které zahrnují novou (vyšší) sazbu spotřební daně platnou od 1. ledna 2012. ČSÚ vykázal v roce 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen cigaret o 3,2 %,

Maximální ceny mléka a mléčných výrobků pro žáky škol

Od 1. ledna 2011 byly dodávky podporovaných mléčných výrobků do škol realizovány dle výměru MF č. 04/2010 ze dne 24. srpna 2010, kterým bylo stanoveno celkem 74 maximálních cen pro školní rok 2010/2011. K 1. únoru byl výměrem MF č. 02/2011 seznam mléčných výrobků aktualizován. Pro výrazně odlišný vývoj cen mléčné suroviny na trhu, než mlékárny předpokládaly ve svých podkladech zaslaných MF pro stanovení cen, bylo nezbytné dvěma mlékárnám částečně u několika výrobků maximální ceny upravit.

Maximální ceny podporovaných mléčných výrobků pro školní rok 2011/2012 byly stanoveny výměrem MF č. 04/2011 ze dne 24. srpna 2011 s účinností od 1. září 2011. Bylo stanoveno celkem 78 maximálních cen. Ceny ve školách jsou vlivem poskytovaných podpor výrazně nižší než v běžné prodejní síti.

1.2. Věcně usměrňované ceny

Tepelná energie

Cena tepelné energie je regulována formou věcného usměrňování. ERÚ stanovuje závazné podmínky pro kalkulaci a sjednávání cen tepelné energie. Do ceny může dodavatel promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, které souvisejí s výrobou a rozvodem tepelné energie, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty. Podmínky pro kalkulaci ceny tepelné energie umožňují zohledňovat jednotlivým dodavatelům specifické podmínky v různých systémech centralizovaného zásobování teplem i jednotlivých typech výroby tepelné energie (např. rozsah, stáří, stav).

Výše ceny tepelné energie závisí především na vývoji cen uhlí a zemního plynu, které se nejvíce používají při výrobě tepelné energie, protože náklady na palivo nad ostatními náklady v ceně tepelné energie výrazně převládají.

Průměrné ceny tepelné energie (včetně DPH) uplatňované od 1. ledna 2011 určené konečným spotřebitelům:

Tabulka č. 83: Průměrné ceny tepelné energie uplatňované od 1.1.2011

	Uhlí Cena [Kč/GJ]	Ostatní paliva Cena [Kč/GJ]	Průměr Cena [Kč/GJ]
Předběžná výše ceny tepelné energie k 1.1.2011	417,13	552,57	509,15

Průměrná cena tepelné energie oproti roku 2010 vzrostla o 3,5 %, z toho na bázi uhlí se zvýšila o 4,4 % a na bázi ostatních paliv (zejména plynu) vzrostla o 2,2 %.

ČSÚ vykázal za celý rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst věcně usměrňovaných cen tepla a teplé vody o 1,9 %.

Voda

Povrchová voda

U povrchové vody odebrané z vodních toků byly uplatňovány nadále věcně usměrňované ceny. Tento způsob regulace cen přímo předpokládá zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Povrchová voda

slouží např. pro výrobu pitné vody, průmyslové účely, zemědělské závlahy, průtočné chlazení parních turbín.

Pitná voda a odvedená voda

Ceny pitné vody a odvedené odpadní vody byly nadále regulovány formou věcného usměrňování cen. Pravidla regulace cen již od 1. ledna 2009 zahrnují ustanovení, že jestliže subjekty, které postupují podle Dohody mezi Českou republikou a Evropskou komisí na „Podmínkách přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2007–2013“ používají k naplnění těchto podmínek pro čerpání prostředků k tomuto účelu v nich stanovený postup pro výpočet ceny, považuje se tento postup za postup podle stanovených pravidel věcně usměrňovaných cen pitné vody a odvedené vody. Uvedené podmínky přijatelnosti nastavují mimo jiné i určitá pravidla pro výpočet ceny vody. Dále pravidla věcně usměrňovaných cen vody vymezují, jaké nájemné z infrastrukturního majetku lze považovat za ekonomicky oprávněný náklad. Pravidla regulace cen zahrnovala i možnost uplatňování dvousložkové formy vodného a stočného, a to v návaznosti na zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), který tento způsob platby za dodanou pitnou vodu a odvedenou odpadní vodu zavedl. Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny za 1 m³ a množství odebrané nebo odvedené (vypouštěné odpadní) vody, a pevnou složku stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního odebraného množství vody. Podíl jednotlivých složek nebyl v roce 2010 měněn. Český statistický úřad vykázal v roce 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen pitné vody o 6,2 % a odvedené vody o 5,8 %.

Doprava osobní vnitrostátní autobusová

Jízdné v osobní vnitrostátní autobusové dopravě zůstává nadále regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci jsou povinni poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících. Pravidla pro věcné usměrňování cen pro účely propočtu přiměřeného zisku a ekonomicky oprávněných nákladů nebyla měněna pro rok 2011 a i koeficient růstu provozních nákladů zůstal ve výši 1,063. Z důvodu zvýšení snížené sazby DPH z 9 % na 10 % s účinností od 1. ledna 2010 byly upraveny ceny pro propočet plného (obyčejného) věcně usměrňovaného jízdného.

Na základě přijatého zákona č. 425/2010 Sb. byla s účinností od 1. února 2011 zrušena bezplatná přeprava představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců.

ČSÚ vykázal za rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen osobní autobusové dopravy o 3,8 %.

Doprava osobní vnitrostátní železniční

Jízdné v železniční vnitrostátní osobní dopravě je s účinností od 1. ledna 2001 regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci mají i nadále povinnost poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících. Tato forma regulace cen umožňuje dopravcům pružně reagovat na situaci na trhu.

Na základě přijatého zákona č. 415/2010 Sb. byla s účinností od 1. února 2011 zrušena bezplatná přeprava představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců.

V roce 2011 postupně ČD nabízely cestujícím různé akční nabídky. Např. od 12. června do 10. prosince připravily pro cestující na každý spoj SC Pendolino vybraný počet místenek za 35,- Kč. Dále ve spolupráci s obchodním řetězcem Lidl nabídly ČD cestujícím 20 000 celodenních síťových jízdének ČD Net za 199,- Kč, které bylo možné využít 3., 4. nebo 5. července. Další nabídkou byla možnost využít síťovou jízdenku SONE+ v kombinaci

s MHD Praha v období od 2. července do 10. prosince. Od 1. září do 10. prosince na vytipovaných regionálních tratích bylo možné cestovat ve všech vlacích za zvýhodněné jízdné se slevou 25, popř. 50%. Od 3. října nabídly ČD Promo nabídky na trase Praha - Olomouc a do dalších měst.

K 11. prosinci 2011 zvýšily ČD obyčejné jízdné o 5%. Z takto upraveného jízdného jsou standardním způsobem vypočítány ceny dalších produktů. Tato úprava jízdného byla provedena z důvodu zvýšení snížené sazby DPH z 10 a 14 % s účinností od 1. ledna 2012. V této úpravě je zohledněna i změna sazby DPH z 9 na 10 % (od 1. ledna 2010), která do této úpravy nebyla v cenách jízdného zahrnuta.

ČSÚ vykázal za rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen osobní železniční dopravy o 2,7 %.

Vnitrostátní poštovní služby

U vnitrostátních poštovních služeb, jejichž účelem je dodání poštovních zásilek a poukázané peněžní částky, jsou ceny regulovány formou věcného usměrňování. U čtyř základních služeb cena nesmí překročit stanovenou nejvýše přípustnou částku.

K 1. říjnu 2011 byla nejvýše přípustná částka u položky „Dodání do vlastních rukou a dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta“ zvýšena ze stávajících 6 na 8 Kč.

ČSÚ vykázal za rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen poštovních služeb o 5,7 %.

2. Legislativní změny v oblasti cen

2.1. Vyhláška MF č. 301/2010 Sb., kterou se zrušuje vyhláška MF č. 85/1997 Sb., o nájemném z bytů pořízených v družstevní bytové výstavbě a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů

S účinností od 1.1.2011 byla vyhláškou MF č. 301/2010 Sb. zrušena vyhláška MF č. 85/1997 Sb., o nájemném z bytů pořízených v družstevní bytové výstavbě a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů. Vyhláška č. 85/1997 Sb. byla aktuální a potřebná v době svého vzniku. V posledních letech však již neodpovídala razantnímu vývoji v oblasti družstevního bydlení. Základním jejím praktickým nedostatkem bylo, že zejména striktně stanovovala způsob rozpočítávání nákladů na opravy a údržbu bytů a domu a jeho příslušenství a výdaje na technické zhodnocení domu, včetně některých dalších položek nákladů. Nerespektovala tím požadavky komplexního prosazování vnitřní družstevní demokracie. Navíc se také výrazně změnil poměr vlastnické struktury v rámci bytových družstev masivní privatizací družstevních bytů na základě příslušných zákonů. Rozpočítání nákladů na opravy a údržbu se u bytů v osobním vlastnictví řídí zákonem č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů, tedy odlišným rozpočítáním těchto nákladů na konkrétní byty, než bylo striktně stanoveno ve vyhlášce. Tím vznikaly duality v rozpočítání nákladů, a to i v rámci jednotlivých domů, a docházelo tak k nerovnostem v rozpočítání nákladů podle jednotlivých vlastnických skupin, a tím i k možnosti nespravedlností v platbách za jednotlivé byty. Současně byla rovněž zrušena regulace nájemného formou věcného usměrňování cen a jeho výše je tak dána plně do kompetence volených orgánů družstev.

2.2. Vyhláška MF č. 364/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)

Od 1. ledna 2011 nabyla účinnosti vyhláška č. 364/2010 Sb., kterou byla upravena některá ustanovení vyhlášky č. 3/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku.

- Došlo k aktualizaci příloh s koeficienty změn cen staveb a s koeficienty prodejnosti.
- U koeficientů prodejnosti bylo u hl. m. Prahy vytvořeno nové členění katastrálních území do jednotlivých oblastí města, kde došlo i ke snížení počtu oblastí z 28 na 21. Nové členění by mělo pozitivně ovlivnit objektivnost hodnot koeficientů a tím i objektivnost zjištěných cen.
- Provedeny byly drobné změny, vyvolané potřebou ujednotit výkladové rozdíly či nejasnosti v textu některých ustanovení, jako je např.
 - úprava koeficientů pro kombinaci podle analýzy cen sjednaných a cen zjištěných v příloze č. 17 v tabulce č. 2,
 - u indexové metody pro oceňování staveb porovnávacím způsobem byly zavedeny místo cen základních tzv. průměrné indexované ceny (ceny sjednané v kupních smlouvách jsou vyděleny indexem cenového porovnání ze znaleckého posudku). Tím došlo ke snížení rozptylu cen podle trhu, polohy a konstrukčního vybavení nemovitostí,
 - u pozemků v příloze „Úprava základních cen stavebních pozemků“ byla doplněna položka, která umožňuje eliminovat cenové rozdíly cen zjištěných a sjednaných podle velikosti a polohy obce a jejího turistického a historického významu.